

UN HOME D'HONOR

*Josep M. Ainaud de Lasarte **

El premi d'honor Jaume I d'enguany ha estat atorgat, amb tota justícia i mereixement, a una de les persones que més han fet per Catalunya en aquests darrers cinquanta anys: en Josep Benet. Nascut a Cervera l'any 1920 i format en la seva infància al monestir de Montserrat, lluità en el bàndol republicà durant la guerra civil, i es llicencià en dret a la Universitat de Barcelona l'any 1945. S'ha dedicat a la seva professió d'advocat i ha publicat obres importants sobre la història contemporània de Catalunya, com *Maragall i la Setmana Tràgica*. Això hauria dit la biografia passada per la censura de fa deu anys, en parlar d'en Josep Benet i Morell. Res més. Però avui en podem dir moltes més coses, que expliquen ben bé l'encert d'aquest premi d'Honor. Perquè en Josep Benet ha estat un home que ha treballat sempre per Catalunya, guiat per dues obsessions: l'esperit de resistència davant de l'opressió i el desig de reconciliació entre tots els catalans. Això el portà a jurar-se, ell mateix, el 1939, que no abandonaria mai la lluita per Catalunya. I es posà de seguida a la feina. Va ser un dels fundadors i el primer president del Front Universitari de Catalunya, ja el 1943. Va ser també l'ànima d'aquella comissió Abat Oliba que el 1947 procurava la concòrdia de tots els catalans sota l'empara de la Mare de Déu de Montserrat. Incansable, la seva figura físicament fràgil promovia iniciatives que ningú no

(*) Article que ha autoritzat l'autor per la seva publicació al Quaderns Barri de Sant Magí. Núm. 13, en *Homenatge al seu amic Josep Benet*. Es fa constar expressament que aquest article es va publicar textualment, al "PUNT DIARI" de Girona, el 2 de novembre de 1985, i que l'autor creu que és encara perfectament vigent.

podia doblegar: la campanya de la «P», de protesta civil i pacífica contra l'opressió; el famós *Llibre blanc* editat a París, on explicava documentalment la repressió del franquisme contra Catalunya; la seva lluita política, primer des dels rengles de la Unió Democràtica de Catalunya, més tard, ja dins la democràcia, com a independent, encara que vinculat amb el PSUC, quan els altres partits polítics -que havien donat suport a l'Entesa dels Catalans que ell promogué- abandonaren aquella coalició. Fins i tot fou candidat a la Presidència de la Generalitat, enfrontat amb Tarradellas i amb Jordi Pujol. Ell tenia la seva idea de Catalunya, el seu projecte, que passava per una política unitària, com la que ens havia aplegat enfront de la dictadura. Iniciatives tan diverses com la *Nova Cançó o Serra d'Or* duïen l'empremta d'en Benet. Qui millor ho va entendre, tot això, era la policia, que acusava sempre aquell advocat i historiador alt i prim, lleugerament encorbat, de veu baixa i confidencial, de ser el causant de tots els maldecaps que la resistència catalana ocasionava al franquisme. Però en Benet, per damunt de retencions i interrogatoris desagradables, se sortia sempre amb la seva i encara tenia temps per defensar els perseguits pel nefast Tribunal de Orden Público, a Madrid.

I és que en Benet ha estat sempre un home d'honor, que no ha desertat, que no ha plegat, que no ha abandonat la lluita. Ha tingut al seu costat, és cert, l'ajuda d'una muller valenta i fidel, en qui ha pogut confiar plenament. I ara, allunyat de la política, des del càrrec de director del Centre d'Història Contemporània de la Generalitat, treballa amb entusiasme per manifestar la veritat de la nostra història i per mantenir el lligam entre les generacions. Però jo m'atreviria a afirmar que si bé és cert que la política l'ha abandonat a ell, ell no abandonarà mai la política. Perquè des que lluitava en la clandestinitat fins a la seva etapa de diputat al Parlament de Catalunya, passant per aquells anys de lluita a Madrid, on era el senador més votat de tot l'Estat espanyol, en Josep Bonet continuarà fent política. D'una manera o altra. I que sigui per molts anys!.